

Verslag Omgevingswerkgroep

van Janine van Bon
onderwerp Verslag omgevingswerkgroep
datum 10 september 2018
plaats Wessem (Gasterie De Knip)
zaaknr.
documentnr.

1 Welkom en inleiding

Sandra Kemps, omgevingsmanager, heet iedereen van harte welkom.

Doel van vandaag is het beschouwen van de onderzoeken over retentiewerking en het kwelonderzoek en we gaan kort in op de belangrijkste effecten van de voorgestelde keersluis. Deze onderwerpen worden even apart van het MER beschouwd vanwege de ingewikkelde materie. Verder zit er een nieuw gezicht aan tafel: Ralph Gaastra is de vervanger van Jessica Reker en is vanuit WL de omgevingsmanager voor het dijktraject Thorn Wessem. Ralph stelt zich vervolgens even kort voor.

Agenda

1. Welkom en inleiding
2. Verslag van 5 juli jl.
3. Retentiewerking
4. Kwelonderzoek
5. Alternatief: keersluis Prins Mauritshaven
6. Vragenronde
7. Sluiting

2 Verslag van 5 juli jl.

Sandra vraagt of er vragen/opmerkingen zijn over het verslag dat is opgesteld n.a.v. de vorige omgevingswerkgroep van 5 juli 2018.

Vragen/reacties Omgevingswerkgroep:

- In het verslag staat dat de omgevingswerkgroep een representatieve doorsnede is. Deze passage wil de klankbordgroep graag geschrapt zien. Volgens de klankbordgroep zijn de deelnemers aan de omgevingswerkgroep niet representatief voor de besluiten die hier uiteindelijk worden genomen.

Antwoord: De omgevingswerkgroep is een representatieve groep, maar helaas is niet iedere deelnemer aanwezig. Voorts is de omgevingswerkgroep een klankbordgroep; in de omgevingswerkgroep worden geen besluiten genomen.

Andere aanwezige deelnemers geven aanvullend aan dat deze beschrijving juist wel goed is en dat de passage voor hun niet geschrapt hoeft te worden.

De betreffende passage wordt niet geschrapt.

- Als er bedragen genoemd worden, dan deze ook graag onderbouwen. Hetzelfde geldt voor waterhoogtes.

Antwoord: Waarvan akte.

- Het comité behoud historisch aanzicht Wessem zou graag met de volledige groep á 5 personen willen komen en niet met maar maximaal 2 mensen.

Antwoord: De groep moet behapbaar blijven en kan daarom niet te groot zijn. Het maximale deelnemers is 25. Daarnaast is het ook belangrijk dat de groep representatief is, wat betekent dat er niet teveel mensen van één groep aanwezig zijn. Het beste is van te voren naar de agenda van de bijeenkomst te kijken en gebaseerd hierop 2 vertegenwoordigers te laten deelnemen aan de omgevingswerkgroep.

3 Retentiewerking

Kees legt het doel van het retentiegebied en de retentiewerking uit en licht de studies toe die in het kader hiervan in het gebied tussen Thorn Wessem zijn gedaan.

Tijdens de presentatie worden er vragen gesteld over:

- De drempelhoogte van de retentiedijken.
In de separate presentatie van deze omgevingswerkgroep is het antwoord opgenomen.
- De instroomfrequentie.
In de separate presentatie van deze omgevingswerkgroep is het antwoord opgenomen.
- De volgorde van aanleg.
Eerst dorpskernen versterken en daarna pas de retentie.
- Of retentiegebieden bovenstrooms van Thorn zijn gepland.
Zover bij WL bekend niet, maar rivierverruimende maatregelen in de vorm van nevengeulen werken in bovenstroomse richting. Een aantal gerealiseerde en reeds vergunde maatregelen als ook de koploperprojecten zijn verdisconteerd in het model waarmee wij de hydraulische randvoorwaarden (waterstanden) berekenen.
- De noodzaak van versterken in Thorn-Wessem als alle rivierverruimende maatregelen uit het Deltaprogramma worden uitgevoerd in Limburg.
Het uitvoeren van alle Deltaprogrammamaatregelen kost veel geld (ruim 850 miljoen) en levert ongeveer 0,5 m waterstandsdeling op. Ook als alle Deltaprogrammamaatregelen worden uitgevoerd, wat zeer onwaarschijnlijk is, dan nog zijn de dijkversterkingen nodig.

Verdere vragen/reacties Omgevingswerkgroep:

- Wat zou de waterstand hier worden als er geen retentie gaat komen?
Antwoord: Dat zou betekenen dat we de huidige dijk zouden versterken. Dan wordt de dijkhoogte niet berekend op overstromen, maar op golfoverslag. We kijken dan naar waterstand-golfhoogte combinaties die een kritiek overslagdebiet geven. Afhankelijk van de waterdiepte, windsnelheid, strijklengte e.d. ligt de meest waarschijnlijke waterstand dan tussen NAP+24,2 meter en NAP+24,5 meter.
- Doet de groene Belgische dijk niet mee in het project?
Antwoord: Op het plaatje staat de Belgische dijk ingetekend om de dijkkring sluitend te maken. WL is samen met de provincie in gesprek met België over de status van deze Belgische dijk. WL moet haar kering op de Belgische dijk aansluiten.
- Betreffende de optimale retentievariant noemt u hier een inundatiefrequentie. Maar wat als in de toekomst de overlaathoogte wordt aangepast en de inundatiefrequentie dus wijzigt? Welke procedures worden hier dan voor gevolgd?

Antwoord: De overlaat zal in beheer komen bij het ministerie. Welke procedures zij moet volgen om aanpassingen te plegen is bij ons nu niet bekend. Dit zal intern bij een jurist worden nagevraagd. Wij komen hier z.s.m. op terug.

- Wat is de bandbreedte van de cijfers zoals de drempelniveau 's?
Orde 5 cm.

4 Kwelonderzoek

Kees licht het kwelonderzoek toe naar aanleiding van bezorgdheid onder bewoners over kwel in tijden van retentie en hoogwater. Twee fenomenen zijn onderzocht: a) De kwel richting het retentiegebied en de impact daarvan op de retentiewerking en b) De kwel richting de kernen van Thorn en Wessem als het retentiegebied vol staat.

Vragen/reacties Omgevingswerkgroep

- Is de pompcapaciteit genoeg om het kwelwater weg te pompen?
Antwoord: De pompcapaciteit is voldoende om het kwelwater vanuit het retentiegebied weg te pompen.
Bij een eerder project liep ook een grindtunnel, hier was een fout in de berekening gemaakt waardoor i.p.v. een halve pomp wel 4 pompen nodig waren. Het advies om goed naar de berekening te kijken.
Antwoord: Dit is een goed punt, het is inderdaad een bijzonder gebied. De aanwezigheid van zeer doorlatende grindlagen en ook het effect van de Koningsteendam worden nu nog onderzocht. Wij doen er dus alles aan een zo optimaal mogelijk model te creëren en zijn ons zeer bewust van de ondergrond.
- In de presentatie is een verschilkaart getoond waarop het effect op de grondwaterstanden zonder en met retentie is weergegeven. Sommige delen van Wessem blijven hierin “wit” d.w.z. geen verandering, terwijl deze gebieden wel degelijk last hebben van kwel bij hoog water.
Antwoord: Dat komt omdat dit een verschilkaart is. Als er geen verandering is dan betekent dit in feite dat het retentiegebied geen toegevoegd effect heeft op de verandering van grondwaterstanden door kwel bij hoog Maaswater. Een volgende keer zullen we de twee basiskaarten (effect van retentiegebied en effect hoog water) presenteren.
- Opnieuw uit een aantal aanwezigen de zorgen over de stabiliteit van de Koningsteendam.
Antwoord: We gaan er op dit moment vanuit dat hij stabiel is. Overigens wordt het waterstandsverschil over de dam kleiner naarmate de waterstand stijgt. De stabiliteit van de dam is inmiddels ook in Den Haag besproken en heeft de volle aandacht, niet alleen van WL, maar ook van de provincie en het ministerie.
- In de onderzoeken komen verschillende alternatieve dijktracés niet terug.
Antwoord: De exacte ligging van de dijken is voor deze onderzoeken niet heel relevant.
- Zit het kanaal Wessem-Nederweert goed in het geohydrologisch model?
Antwoord: Daar gaat WL wel vanuit, maar we zullen op dit punt nogmaals een check uitvoeren.

5 Alternatief: keersluis Prins Maurits haven

Sanne licht het alternatief keersluis Prins Maurits haven toe.

Vragen/reacties Omgevingswerkgroep

- Er staat dat er 18,0 hectare bergend regime verloren gaat bij dit alternatief. Maar dat is niet zo omdat de sluis pas dicht gaat bij hoog water als de bedrijventerreinen onder dreigen te lopen. Kan het gebied dan niet als “bergend” te boek blijven staan?

Antwoord: Juridisch gezien werkt dit niet zo, omdat bergend gebied verloren gaat door het binnendijks brengen. Daarnaast sluit de keersluis in een hoogwatersituatie, waardoor er geen berging mogelijk is. Er is dus een verschil tussen oppervlakte en volume. Dit verschil zullen we wel beschrijven.

- Er worden niet alleen 25 bedrijven beschermd bij de keersluis, maar ook een aantal woonarken.

Antwoord: De bescherming van een aantal woonarken zullen we meenemen en benoemen in het MER. Overigens kunnen deze woonarken bij hoog water worden losgekoppeld van de nutsaansluitingen. De woonarken hoeven derhalve niet beschermd te worden voor hoog water. Eventueel moeten de meerpalen verlengd worden.

- Er wordt gevraagd of de kostenbesparing van de gebiedsontwikkeling door het niet aanleggen van de keersluis ook is doorberekend?

Antwoord: Dit is niet doorberekend, maar dit bedrag kan niet opwegen tegenover de kosten van het realiseren en onderhouden van een keersluis.

- Is de schade die bedrijven oplopen in een hoogwater situatie doorberekend?

Antwoord: Dit is een logische vraag, maar hier is geen noodzaak toe. De nuance op deze locatie is dat de bedrijven al buitendijks en in het bergend regime van de Maas liggen. Alle bedrijven die zich hier gevestigd hebben, zijn hiermee bekend. Het waterschap heeft daarom geen beschermingsplicht en hoeft daarom ook de mogelijk op te lopen schade niet door te berekenen.

6 Vragenronde

Er zijn geen aanvullende vragen vanuit de omgevingswerkgroep.

7 Sluiting

Sandra licht de aankomende bijeenkomsten toe en sluit de omgevingswerkgroep af. De presentatie komt z.s.m. op de website te staan. Het verslag wordt z.s.m. via de mail toegestuurd.

Het geohydrologisch onderzoek maakt onderdeel uit van het MER. Het MER wordt gepubliceerd en zal t.z.t. dan ook op de website komen te staan.

Acties n.a.v. omgevingswerkgroep

- Er wordt bij een jurist navraag gedaan over de procedure van het aanpassen van de overlaathoogte. Dit wordt z.s.m. terug gekoppeld in een volgende omgevingswerkgroep.
- De twee basiskaarten effect grondwater als gevolg van kwel en als gevolg van hoog water worden in de volgende omgevingswerkgroep gepresenteerd.
- WL zal kijken of de volgende bijeenkomst in Wesseem ergens anders kan worden gehouden, vanwege het storende achtergrondgeluid van de ijsmachine. Wellicht is de harmoniezaal in Wesseem een goed alternatief.
- Navragen of het kanaal Wesseem-Nederweert goed in het geohydrologisch model is opgenomen.